

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10 frt. o. é.
Félévre	5 " 50 kr.
Évnyegyedre	3 " "
Egy órá	1 " "

Szerkesztői szállás:

belül tordautó 122. szám.

Kiadó hivatal:

Középütem Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

5t hasábas garmond sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasensteint és Voglert (Neuer Markt 11 szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyitott cikkeket

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez csatolandó.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

1870-ki XV-dik évfolyamára.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre	10 frt. o. ért.
Félévre	5 " 50 kr.
Évnyegyedre	3 " "
Egy órá	1 " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középütemi könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

A buni szerencsétlen vízkárosultak részére adakoztak.

B. Bánffy Dánielné 5 frt. Hatflesz Károly 5 frt. o. é. és egy darab 1864 ki sorsjegy igérvényt (Serie 2556. nro. 87.) az 1870 június 1-én tartandó húzásra, a vízkárosultak részére ajánlván fel az egész netaláni nyeresémet. Folly Mihály 5 frt. Korbuly Bogdán 10 frt. Gáman Zsigmond 1 frt. Retegyi Miklós 1 frt. Dr. Szombathelyi Gusztáv 2 frt. Dáné Károly 1 frt. Csizsár Samu 1 frt. összesen: 31 frt. o. é.

Pest, május 18. 1870.

(B.) Mintán a ház a napokban legtöbbnyire oly tárgyakkal foglalkozott, melyek a horvát képviselők jelenléte nélkül el nem intézhetők, a reformkérdések pár napra látszólag újból háttérbe szorultak. Azonban az osztályok az első folyamodásu bíróságokról, a királyi ügyészségekről, a békebírákról és törv. végrehajtókról szóló törvényjavaslatokat tárgyalják.

Közelebből a törvényhatóságok és községek szervezéséről szóló törvényjavaslatokkal foglalkozandnak az osztályok, és ha ezeket is befejezték, a horvát képviselők jelenlétét szükséges kérdések is el lesznek intézve az országgyűlésen, a ház ismét hozzá látand a reformkérdések valamelyikének megoldásához is.

Kétséghívul legstürgebb a törvényhatóságok rendezése. Azonban már elvitázhatlan jelek mutatkoznak arra, hogy az ellenzék, ugyanazon ellenzék, ma a kérdés megoldását annyiszor sürgette, most különböző ügyek alatt szeretné azt legalább a jelen időszakra elodábozni.

De vajjon mi történne ez esetben? Ősszel ismét hozzá fogna a ház a költségvetés hosszadalmas tárgyalásához, s így a megyék szervezése ismét elmaradna.

Lehet, hogy ez célszerűnek látszik azok előtt, kik e kérdést is állandóan arra kívánják felhasználni, hogy a kormány ellen igazassanak; az is meglehet, hogy a törvényhatóságok szervezetét azok is halasztgatni óhajtják, kik azokat úgy kívánják szervezni, hogy már előre magokban hordják a magyar korona szétáradolásának csiráját. Hanem ily törekvéseket nem mozdíthat elő azon párt, mely gyakorlatilag kívánja megoldani a megyék és parlamenti, kormány hatáskörét illető kérdéseket, mely párt teljes erejéből azon van, hogy a parlamenti kormányformát hazánkban ezáltal meggyökereztesse, pontos és gyors közigazgatást létesítsen, s a személy- és vagyonbátorságot biztosítsa.

Ezért talán szabad remélnem, hogy a törvényhatóságok szervezése még ez ülésszak alatt el fog intézteni. E tárgy sürgetésére közelebből visszatérlek.

Észrevételek

a köztörvényhatóságok rendezéséről a képviselőházhoz beterjesztett törv.-javaslatra. *)

I. A törvényhatóságok körének meghatározását tartalmazó első fejezet 8-ik §. szerint: „a törv.-hatóságoknak az árva- és gyámügyekben gyakorolt gyámhatósága egész teljességében visszaállíttatik.

A törv.-javaslat ez intézkedését elhibáztottnak tartom:

*) Közre adjuk ez avatott, a megyei viszonyokkal teljesen ismeretes egyéniség tollából folytatólagos kérdéseket, szükségesnek tartván, hogy a vita minden oldalról megvilágítottassék, a nélkül azonban, hogy annak minden részletét aláírják. Szerk.

a.) mert a legjobban képzett egyének, kiknek a megyék bővében épenséggel nincsenek, a legmunkásabb, nyugodtabb kedélyű és kötelességérzettel bírók — kevés kivétellel — inkább óhajtanak a törvényszék, mint a közigazgatás mellett alkalmaztatni;

b.) a törvényszék bírái a közönség részéről sokkal kevesebb zaklatásnak vannak kitéve, mint a közigazgatás közegei, annál fogva hivataluk kényelmesebb és tiszteltebb;

c.) fizetésük több, mint a megyei közigazgatási hivatalnokoké;

d.) nem jönnek restauratio alá, mint a közigazgatásnál alkalmazottak, tehát jövőjük biztosabb.

Az elősoroltakból következik, hogy a törvényszékek minden tekintetben alkalmasabb személyzettel fognak birni, mint a közigazgatási hatóság, miből viszont az a következik, hogy az árvaügyek pontosabban kezelhetők a törvényszékek, mint a közigazgatási közegek által.

A döntő körök e részbeni nézetének indokaival nem vagyok ismeretes és épen azért nem tudom felfogni, miért kellett a megyéktől csak az ímént elvett s a törvényszékekhez átszállított árvaügyek kezelését a köztörvényhatóságoknak visszaadni.

Az árvaügyek kezelését illetőleg nemcsak az elmélet, hanem a tapasztalat is a törvényszéki kezelés mellett szól. Azonban, ha a törvényhozás az árvaügyek kezelését a törv.-hatóságoknak csakugyan visszaadja: ez esetben célszerűnek látnám, hogy ez ne történjék rögtön, egyszerre az új szervezet életbe léptetésével, hanem halasztassék el a köztörvényhatóságok szervezetének életbe léptetése után bár két évre, hogy legyen időnk az új szervezetbe magunkat beélni és azt kipróbálni.

II. A 12. §-ban az mondatik: „a rendezett tanácsú városok csak a központi költségkehez járulnak.”

Mi fog történni e tekintetben Erdélyben az ugynevezett nemes városokkal: N.-Enyed, Torda, Dézs és a Nádasdy-kormány idejében önkormányzattal megajándékozott Sz.-Régen városával? Ezen városok sok tekintetben az illető főispánnak és azon megye hatóságának voltak alárendelve, melynek a területén feküdtek; de most ép olyan elkülönített teljes önállósággal bírnak, mint azon megyék, melyekhez valaha tartoztak. Mi okon járuljanak tehát e városok a megye költségei fedezéséhez akkor, midőn autonómia állásuknál fogva saját közigazgatási költségeiket idegen törvényhatóság hozzájárulása nélkül fogják fedezni? Továbbá az ilyen önkormányzattal bíró, a megyéktől minden tekintetben elkülönített és attól teljesen független autonómiát élvező városok miért folyjanak be azon megyei bizottságok megalkotásába, melyekhez valaha ugyan tartoztak, de melyekkel most csak szomszédi viszonyban állanak?

III. A 20. §. intézkedése szerint: „a bizottság áll fele részben a legtöbb egyenes államadót fizető honpolgárokból, fele részben pedig a választó közönség választottáiból.”

A törv.-javaslatnak ez intézkedése ellen nem lenne észrevételem, ha a legtöbb egyenes államadót fizető honpolgárok közé olyan erkölcsi testületek is számíttatnának, mint p. o. a n.-enyedi főiskola és a gy.-fehérvári káptalan sat., melyek egyenes adójuk után szintén a legnagyobb adófizetők közé tartoznak.

Az erkölcsi testületek képviselőinek nagyobb része azon alkotmányos párthoz tartozik, mely követeléseiben nem túlmérsz, s értelmiség tekintetében is pártolando lenne. Hivatkozom e tekintetben a gr. Nádasdy által Erdélyben életbe léptetett figyelmet érdemlő megyei szervezetre, annak rövid, de nagyon tanulságos történetére.

IV. A 21. §. a megyékben 500 lélek után egy bizottsági tagot rendel választani. 500 lélek után egy választó túlon túl sok; mert 300, sőt 600 bizottsági taggal megyei gyűlésen tanácskozni abszolút lehetetlen. Bőven elég lenne a megyékben 1000 lélek után egy bizottsági tagot választani, mert minél több bizottsági tag tereltetik össze, annál nagyobb az értelmetlenek tömege s annál tágabb mezeje van a korteskedésnek, mely — a közelebbi időben Erdélyben is impotálthatván, — demoralizáló hatását nagyon gyakorolja. Minél több bizottsági tag csődítetik össze a bizottságokban, főként oly megyékben, melyeknek lakói különböző nemze-

tiségekhez tartoznak: annál hevesebb és állandóbb lesz azok egymás közötti küzdelme, melynek jó volna lehetőleg elejét venni.

V. A 27. §. szerint: „választó és választható a törv.-hatóság midazon lakosa, a ki országgyűlési képviselőválasztásra jogosítva van; szabad királyi városokban azonban, csak azon választó választathatik meg bizottsági tagnak, a ki írni és olvasni tud.”

A nemességnek — mint ilyennek — szavazati jogát az 1848-ki törvények megtagyták ugyan, annak további fenntartása azonban ellenkezik ugyanazon törvények szellemével s a jelenkor követelményeivel. **)

VI. A 31. §. minden áron fenntartandó.

VII. A 42. §. oda lenne módosítandó, hogy „a közgyűlést mindenkor a főispán hívja össze; azonban, ha a főispán ebben akadályozva lenne, ez esetben az alispán csak is a főispán beleegyezésével hirdethessen közgyűlést.”

VIII. A 46. §. fenntartandó ezen tétel kihagyásával: „vagy más alkalmas helyen.”

IX. Az 53. §-ust akként kell szerkeszteni, hogy „a főispán a kijelölés és helyettesítés jogát minden megszorítás nélkül gyakorolhassa.”

X. Az 53. §. h.) pontja szerint: „az alispán meghallgatása után a főispán nevezi ki a csendbízost és a pandurokat.” Ezen intézkedés folytán Erdélyben, a panduri-intézmény által ki nem pótoltt, nélkülözhetetlen és életrevalónak bizonyult csendőri-intézmény megszüntetettik. Erdélyben a ma is fennálló csendőrség a rend és biztonság érdekében, hasonvehetőnek bizonyult be, mint a pandurság. Ezt Erdélyben pártkülönbség nélkül minden józan ember elismeri, kivéve, ha mistificálni akar. Hogy Magyarországon a pandurság mire képes, jobban mondva, mire nem képes, — azt eléggé bebizonyították az alföldi rablások alkalmából kir. biztos gr. Ráday Gedeon kiküldetése- és működéséről tett hivatalos jelentések és magán közlések sajnos eredményei. Erdélyben a csendőrség még azon előnnyel is bír, miszerint a nem-magyar nemzetiségek tagjai a csendőroket közvetlen a „császár” katonaságának tartják és annak, mint ilyennek, örömet engedelmeskednek; ellenben a pandurokat nem respectálják. Legcélszerűbb lenne, magyar csendőrezreket állítani, hogy a magyar csendőroket legyenek fegyelem tekintetben katonai törvény alatt, hogy azok elitélésénél a magyar táblabírói indolencia és ügyetlenség ne szerepelhessen. A magyar csendőrezredek felállításáig Erdélyben a csendőroket mindenesetre meg kell hagyni, sőt még erősíteni is szükséges. ***)

XI. Az 57. §. egészben, főként pedig annak azon intézkedése: „mely szerint a központi tisztviselő a törvényhatóság székhelyén, a kültisztviselő pedig járásában köteles lakni,” — mulhatatlanul fenntartandó.

XII. Az 58. §. — nézetem szerint — nagyon nem helyes. Igaz, hogy az alispán, Erdélyben a főbíró, a vármegye, szék, sőt első tisztviselője, de választott tisztviselője; és épen ezért az 58. §. a.) pontjának ezen kitétele: „vezeti a törvényhatóság nevében a közigazgatást” — azaz: ezen kitételnek értelme nem helyeselhető; mert tapasztalat szerint a választott tisztviselő választói-val, azaz: a megyével szemben nem független, de aunal függetlenebb a kormánnyal szemben, — míg a főispán független a megyével szemben; de nem független a felelős kormánnyal szemben. Tehát ugy a megyei közigazgatás, mint a felelős kormánynak az áll érdekében, hogy a vármegyét ne az alispán, hanem a főispán kormányozza. A megye kormányának választott tisztviselői általi vezetése a felelős kormánnyal elébb-utóbb bizonyosan lehetetlenné fogja tenni.

Továbbá az 58. §-nak l.) pontja szerint: „a karhatalmat az alispán rendeli el és alkalmazza.” Több mint valószínű, hogy mo-

**) Mi azt hisszük, hogy itt a már kilátásba helyezett új választási törvény van érteve. Szerk.

***) Az országos rendőrség felállítását mi is szükségesnek tartjuk, mely a belügyminisztérium s közelebb a közigazgatási közegek rendelkezése alatt állana, fegyelmi tekintetben azonban a honvédelmi minisztériumtól függne s egészen katonai szervezettel bírna. Szerk.

galmas időben, a fennebbi intézkedés által, az ország belbékéje compromittáltatni fog a karhatalomnak meggondolatlan, vagy pressio következtében — és megtörténhetik bűnös szándékkal alkalmazása miatt. És épen ezért a karhatalom kirendelésének és alkalmazásának joga semmi esetre se adassék választott tisztviselő, azaz: az alispán kezébe.

XIII. Végre nem helyes, „hogy a szolgáló személyzetet az alispán nevezze ki.” Ezen kinevezések által egy kortes alispán önmagának annyit alkotest terem, a mennyi szolgáló állomás van a megyében.

Nem volt szándékom bírálat alá venni a köztörvényhatóságok rendezéséről előterjesztett törv.-javaslatot. Azonban meggyőződésemnek adtam kifejezést, — elodázhatlan kötelességet teljesíttem, midőn jelen soraim által a közvéleményt s a döntő körök figyelmét észrevételeimre felhívtam.

Tudom, hogy észrevételeim erdélyi színezettel bírnak; de Erdélynek történelmi multja és az azokból kifejtett jelen politikai viszonyai nagyon különböznek Magyarországnak meglévő viszonyaitól; és épen ezért a köztörvényhatóságok rendezését, a bizottságok megalakításának módját, a tisztviselők hivatali körét nem lehet, sőt nem szabad mindenben ugyanazon egy kaptára vonni. ****)

Tudom, hogy azon nézet, mely szerint Erdélyben a főispán adminisztrálja a megyét, ellenkezik az előterjesztett törv.-javaslat alapelveivel és a divattal, pedig meg vagyok győződve, hogy az erdélyi megyékben csak is a főispán, mint kinevezett és nem a megye közönsége által választott hivatalnok képes jól kormányozni. Ezen állításom annyira igaz, miszerint ugyanazon egyén alkalmas lehet valamely megye kormányzására, ha mint főispán állítatik a megye adminisztrációjának élére, és nem alkalmas, ha mint választott tisztviselő kénytelen a megyét kormányozni.

Hiszen Erdélyben a mindenki által megszokott főispáni jogokat eddigéig senki sem támadta meg, — következésképp bátor vagyok azt vélelmezni: miszerint — tekintettel a nem ignorálható erdélyi viszonyokra — hagyassanak meg az erdélyi főispánok közvetlenül a megyék kormányzatának élén; ellenesethen a főispánoknak adott fizetést bátran meg lehet az ország pénztárának takarítani. Egy megyei politikus.

Beltűgy.

Az első bíróságok székhelyeinek kijelölése került szűnyegre a 27-es bizottságnak f. hó 20-án tartott ülésén. A bizottság elhatározta felkérni az igazságügyi minisztert, hogy a székhelyek megváltoztatásához szükséges földabroszt, népszerű kimutatást, s e tárgybán beadott kérvényeket és ajánlatokat közölji, s az ez ügyben folyó tanácskozásokban vagy személyesen, vagy megbízottja által a szükséges felvilágosításokat megadni sziveskedjék. A bizottság csak ezután bocsátkozhatik az ügy érdemleges tárgyalásába.

A hatóságok rendezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalják e hó 20-án a Deák-körben. A 25 §-ig haladtak, s módosítást csak az utóbbi §-on tettek, menyenyiben azok sorába, kiknek adójuk kétszeresen számíttandó fel, az okleveles gazdatisztok, erdőszők és bányászok is felvétek.

A mai miniszteri tanácsban — írja a „P. Lloyd” május 20-án — mely az alsóház ülése alatt, az országház miniszteri termében tartatott; már Kerkápoli és Szilágyi is részt vett, kiknek kinevezése alkalmasint vasárnap fog közzétettni. Utóbbi hosszasan vonakodott a kereskedelmi tárcza elfogadásától, s inkább óhajtott volna a főszámszék elnökévé kinevezettni. A minisztérium azonban határozottan megmarad azon szándoka mellett, hogy ezen állomásra Gajzágót ajánlja, természetesen csak azon esetben, ha ez az alsóház által első jelöltként fog megválasztatni. Weninger, kinek szintén vannak pártolói, hihetőleg második, Koriz mics pedig harmadik helyre fog candidálni. Hogy a baloldal inkább óhajta Weninger mint Gajzágót, az önként érhető.

****) Sőt ellenkezőleg, az egyöntetű szervezést szükségesnek tartjuk. Szerk.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése május 17-én.

Elnökök: Somssich Pál.

Jegyzők: Bujanovich Sándor és Jámor Pál.

A kormány részéről jelen vannak: gr. Andrássy Gyula, Gorove István, Lónyay Menyhért, Bedekovich Kálmán, miniszterek.

A múlt ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítették.

A benyújtott kérvények az illető bizottsághoz utasítottak.

Gorove István miniszter: T. ház! Van szerencsém a t. háznak a következő beadványokat benyújtani. Először egy törvényjavaslatot a Pesten építendő posta és távirda-házra vonatkozólag egy jelentés kíséretében. Kérem a t. házat, méltóztassék ezen törvényjavaslatot, miután úgy is főképp pénzügyi szempontokból is itélendő meg, melléleteivel együtt a pénzügyi bizottságnak, leendő tárgyalás végett átnyújtani.

Második egy postaszervezés, mely az egyházi állam és magyar-osztrák birodalom közt kötött, az eredetivel és a hozzácsatolt jelentéssel együtt.

Harmadik beadvány azon kereskedelmi szerződések, melyeket az ázsiai államokkal: Sziámmal, Japánnal és Chiczával kötöttünk, az eredeti szöveggel és hozzácsatolt mellékletekkel együtt. (Derült-ség. Felkiáltások: Halljuk az eredeti szöveget.)

Végre egy kisebb javaslatot, mely röviden azt tartalmazza, hogy Dalmáciában a tűzifa vámmentesnek nyilvánítsák.

Kérem ezeket kinyomtatni, és annak idején tárgyalásukat elrendelni.

Elnökök: A t. ház elhatározza, hogy a posta- és távirdai épületekre vonatkozó javaslat a pénzügyi bizottsághoz tétessék át; a többi javaslatok, az indokollással együtt kinyomtatnak, és midőn a ház akarja, napirendre fogjuk tüzteni. (Helyeslés.)

Napirenden van a határúrvidek után vállalandó közös költségek hozzájárulási arányáról szóló törvényjavaslat feletti szavazás.

E törvényjavaslat feletti névszerinti szavazás eredményét következő: 425 véglegesen igazolt képviselő közül 219 igennel, 28 nemmel szavazott, 77 távol volt, elnök nem szavazott.

Vukovich interpellációjára felelve benyújtja a lánczidővel illető régi eredeti szerződést; kimutatja, hogy a megváltás elkerülhetetlenül szükséges volt; végül, hogy a lánczidő szakértők által meg lett vizsgálva.

A mi már magát a megváltás kérdését illeti, — így végzi — rövid időn lesz szerencsém a kormány nevében betérjeszteni a javaslatot az egyezményre nézve azon indokollással együtt, mely annak pénzügyi és egyéb oldalait kellőképp fel fogja világosítani; a kormány a maga kebeléből Festeles grófot, ő felsége személye körüli minisztert

bizván meg a képvisellel. Nemsokára, midőn majd a javaslat elkészül, lesz szerencsém azt a t. ház elé terjeszteni. (Helyeslés.)

A válasz tudomásul vétetik.

A napirend második tárgya: A vaskány-perjamosi másodrendű gőzmozdonyu vasut kiépítésére vonatkozó törvényjavaslat.

A képviselőház a törvényjavaslatot az állandó pénzügyi és vasúti bizottságok szüvegezése szerint fogadja el vita nélkül.

A napirend harmadik tárgya: A nyiregház-ungvári másodrendű gőzmozdonyu vasut kiépítésére vonatkozó törvényjavaslat.

A közp. bizottság ezen vasut kiépítését 20,000 frt mftd. kamatbiztosítás mellett ajánlja a képviselőháznak.

Hosszas vita után a képvis. ház elfogadja az erre vonatkozó törvényjavaslatot. Ülés vége d. u. 2 órakor.

Hatósági élet.

Felső-Fehérből. Hidvég, május 12. 1870.

— Bizottmányi gyűlésünk e hó 9-re volt kitűzve. Elbocsátott főispán gróf Haller Ferencz visszaemlékezvén a két év előtt éppen e napokban tartott bizottmányi gyűlésre, s elgondolva azt, hogy ha őt lehetett akkor méltatlanul jegyzőkönyv-hamisítással vádolni, miért ne lehetne most a kormánybiztos is hasonlóan méltatlan vádakkal illetni, csak hogy legyen az eredmény, a zavar, a rendtelenség, talán a gyűlésnek lehetetlenné válása, s ebből következtetni lehessen: hogy nem ő volt oka, hogy Felső-Fehérmegye felfordult s így elbocsátása is méltatlan. A t. gróf úr már több idő óta nemesen fardozik holmi azt tanúsító aláírások gyűjtésével, hogy a bizottmányi tagok közti szétválásban álló kormánybiztosunk Mikó Mihály elnöklete alatt május 9-én tartandó gyűlésen nem kívánnak megjelenni, s e tárgyban biztató leveleket küldött azért, sőt előre le is leplezte ebbeli szándékát a „Reform” hasábjain, nem kevésbé compromittálván a dolgok valódi állásáról nem informált e tekintélyes lap közbecsülésében álló szerkesztőségét. A miniszteriumhoz is beadott egy csattanós panaszt, s miután ezért a kormánybiztos önigazolása után szigorúan megvizsgált adatok folytán a miniszter a méltatlan feladó gróf Hallert a megye bizottmánya utján megfeddette, nem átalotta ugyan ő a „Hon” 101-dik számában több felső fehérek nevében egy cikket közreadni, melyben kérdést intéz a kormányhoz, szándékozik-e a gyűlést betiltani s intézkedni, hogy azon az általa vádolt kormánybiztos ne elnököljön?

Itt — közbevetőleg — megjegyezzük, hogy ezt azon ember teszi, ki főispán volt s tudhatná, hogy a ki egy megye bizottmányi gyűlésének a kormány

rendeletben egy rendes s formaszerinti országgyűlésnek is, ő felsége engedelméből, az idő s körülmények szerint leendő tartását megemlíteni kellene.

A gubernium, mint a gubernator is, ezt a kívánt célra vezető legrövidebb és legkönnyebb utnak gondolná, mi azon fontos ténynek minden ünnepélyességét megadná. Ha azonban a felség e véleményét elfogadhatónak nem találja, akkor nem maradna egyéb bátra, mint ez ügyben az udv. kancelláriától ajánlott hosszadalmasabb módon járni el.

A gubernator elnöki levele az udv. kancelláriának 1781-ben febr. 7-én tartott üléséből a dologra vonatkozó következő votummal a császárhoz fölterjesztett:

Mintán a gubernium feliratában el van enyésztetve az udvari kancellária két főkétye, annál fogva valamint a csak mintegy három napra összehívandó országgyűlés a tartományi pénztárnak terhére nem válnék, úgy másfelől a rendeknek is, maguk sérelmeikkel egyállani alkalmuk nem volna, az udv. kancellária is a gubernium javaslatához csatlakozik, s a hódolati hitnek diadalit leendő letételét az ajánlott idő megszorítással elfogadhatónak tartja, kérvén a felséget, hogy azon ünnepélyre nevezzen egy királyi biztost, ki az erdélyi főhadparancsnok lehetne, s ha az ő felsége engedelmével az udv. kancellária magát vele érintkezésbe teheti, a guberniummal egyetértőleg készítenő hódolati okmányok az ő felségéhez helybenhagyás végett fölterjesztését neki ajánlaná, valamint az országgyűlés határidejére nézve is az ő felsége parancsát kikérni fogja.

A császár az udv. kancellária e feliratát következő legfelsőbb határozatával: „Ich benehmige das Einrathen“, — jóváhagyta.

V. Az országgyűlés Nagy-Szebenbe 1781. augusztus 21-re összehívatik. A kir. hivatalosok.

Az országgyűlésnek a fennebiekben leirt és a császár által jóváhagyott módon t. i. csupán a homagium letételeért leendő összehívása felől a gubernium 1781-ben kelt kir. leiratban értesített, melynek egyszersmind a császár megparancsolta: az erdélyi főhadparancsnokkal, mint kinevezendő kir. biztossal egyetértőleg a hódolati okmány tervét elkészíteni, s megerősítés végett felterjeszteni, valamint a rendek összehívásának ideje felől is véleményt adni.

E rendelet következtében a gubernium mind a hódolati okmányokat, mind pedig az eskü leté-

altali betiltását sürgeti, az merényletet követ el a bizottmány függetlensége ellen és ezt — ismételnék — azon ember cselekezi, ki midőn még a felső-fehéri bizottmányi gyűlésen elnökölt, hamis végrendelet készítésével, sikkasztással és egyebekkel volt vádolva, de csak vádolva, bizonyítás nélkül.

A „Hon” 101. számában jelenetelt nyiltéri cikkeknek azonban éppen úgy nem lett semmi sikere, mint a gyűlés előtti aláírászerzésnek, s a miniszteriumhoz beadott nagy hangú vádakkal. Felső-Fehérnek a mostaninál nagyobb számú intelligenciája a bizottmányi gyűlésen ritkán jelent meg, s gróf Haller óhajítása, hogy a kormánybiztos elnöksége ellen kifogás tétessék, oly measzire maradt, hogy e helyett tisztelt kormánybiztosunk egy minden pártkülönbség nélkül megszavazott s fényes küldöttség által tudtul adott bizalmi nyilatkozattal tiszteltetett meg, gróf Haller ellen pedig az ő feladása következtében kelt miniszteri leirat tárgyalása alkalmával, melyben kimondatik, hogy a kormánybiztos által beadott okmányok szigorú megvizsgálása folytán világosan kitűnt, hogy gróf Haller vádjai alaptalanok, a bizottmány indignációját és rosszaságát sejtette ki.

Ezen határozatot két indítvány előzte meg, az egyik szerint ajánlatot, hogy gróf Haller Ferencz neve a bizottmányi névsorból töröltsék ki; érdekes volt látni, midőn ez indítványra gr. Haller József megindulólág kérte a bizottmányt, hogy ezt ne tegye, mire az indítvány azonnal el is ejtetett. A más indítvány szerint javaslatba hozott, hogy a gr. Haller Ferencz feladása a mellékelt iratokkal együtt tétessék át a közgyűléshez, s rendeltessék meg, hogy azok kapcsolatban tárgyalásának gr. Haller Ferencz testamentum hamisítási, sikkasztási s más büntgyeivel.

Általában a gyűlés egész folyama alatt tapasztalni lehetett, hogy közszeretetten álló kormánybiztosunk körül a vármegye bizottmánya gr. Haller Ferencz méltatlan támadásai után még lelkesebben sorakozik s az iránta érzett ragaszkodás nyilvánítására az alkalmat mindenképp megragadni törekedik. E hangulatot, a tisztelt és őszinte érzelmét tolmácsolja, a bizottmány bizalmi nyilatkozatának, jegyzőkönyvi határozatának s a belügyminiszterhez tett feliratának minden sora.

Nem hagyhatom érintetlenül a „Hon” 101. számában megjelent cikket által felkeltett méltó bosszankodást sem, minek az az eredménye lett, hogy a bizottmány a belügyminisztert megkérte, találjon módot, hogy e megye gróf Haller cselekvővényei és zaklatásaitól ezutánra megóvassék. A főjegyzőnek pedig meghagyatott, hogy tudja meg a „Hon” szerkesztőségétől, kik írták alá a nyiltéri cikket és czáfolja meg azt.

Érdekes momentumát képezte e gyűlésnek az, midőn egy öreg táblabíró becstelensége folytán

tele alkalmával az 1741-beli módon tartandó ünnepély tervét előbb a főhadparancsnokkal közölte, kinek azon iratokra nézve semmi észrevétele sem volt. Így azok 1281-ben április 5-én kelt kormányzói jelentés mellett a felséghez jóváhagyás végett fölterjesztettek, melyben egyszersmind, mivel régi szokás szerint, az országgyűlést, kinyitása előtt hat héttel előbb kell összehívni, e czélra azon évi auguszt. 21-ke, mint legalkalmasabb időpont ajánlatot, midőn egyfelől az országgyűlésen jelen lenni köteles kir. tábla azon periódus alatt szünetel, mely azért eddig is annak tartására volt száma, — másfelől a nyári mezei munkák akkor már nagyobbára bevégezve lévén, az országgyűlési tagok megjelenhetnek, a nélkül, hogy gazdaságukban kárt, vagy rövidséget szenvednének.

Az udv. kancellária a gubernium ezen tudósítását a hozzá mellékelt irományokkal együtt, melyekre nézve semmi megjegyzése sem volt, 1781-ben április 18-án tartott üléséből a felséghez felküldötte; egyszersmind maga részéről is legjobbnak látta, ha az ország rendei augusztus 21-re fognak összehívni.

A császár az udv. kancellária véleménye szerint, a gubernium ajánlatát, s így az országgyűlésnek a kitűzött napra, azon esztendő augusztus 21-re egybehívását jóváhagyta.

E legfelsőbb intézkedés következtében, miután az udv. kancellária május 2-ki ülésében az összehívó, s a kir. biztoshoz, a guberniumhoz, valamint az ország rendeihez szóló három kir. leirat conceptusa a császárnak már tudvalévő határozata szerint elkészítve megállapított, azokat b. Reischach udv. kancellár május 13-án kelt elnöki jegyzékkel, „legfelsőbb előleges megtekintés és jóváhagyás végett” a császárhoz fölterjesztette, ki arra következő választ adá: „Ez egészen jól szerkesztett kir. leirati tervek jóváhagyom, s az udv. kancellária azoknak az országba leküldése iránt intézkedjék.”

Az így helybenhagyott három királyi leirat tisztába leiratván, azok az udv. kancelláriának május 18-án tartott üléséből e napról eredetileg az udv. haditanácshoz átküldeték, hogy azokat az erdélyi főhadparancsnoknak, mint országgyűlési teljhatalmu kir. biztosnak hivatalos használat végett kezébe juttassák.

A gubernium annál fogva, mihelyt az illető kir. leiratot megkapta, az országgyűlésnek N.-Szebenbe 1781. auguszt. 21-re rendelt összehívását szokott módon a regálisoknak az egész hazában szét-

kiderült s a közönségbe kiszivárgott, hogy a „Hon” említett cikket nem más, mint éppen g. Haller Ferencz által küldetett be, a általa a cikket kiadását sürgető levélben két tekintélyes megyei birtokos neve azok tudta nélkül iratott alá, a mi azonnal meg is czáfolatott. Így ezekre bizony szükségtelen volt akár a bizottmánynak, akár a kormánybiztosnak megindulni; egy ily aláírással ellátott cikket sem hitelt, sem czáfolatot nem érdemel.

Gyűlésünk egyik főteendője a főbíró választás volt. Tudva van, hogy gróf Bethlen Gábor mint képviselőjelölt Lázár Mihályval szemben kisebbségben maradt, a mit azonban ott vesztett, annak nagyrészt visszanyerte a főbírói választásánál. Kőnczei Károly 4 szavazattal maradt el gróf Bethlen Gábor mögött. Ennek oka egyfelől az volt, hogy gróf Nemes János az általános felkiáltás utján megválasztását nem fogadta el, s a candidatioba sem engedte nevét betéttetni. Szilvássy Sándor és Maurer Victor szintén kihúzták magokat a candidatióból; hasonlóan cselekedtek Apáthy főjegyző és Ládai alispán is, nagyrészt azért, mert azon megyében, hol egy Haller Ferencz lakik, főbírói hivatalt viselni az emberek nem szívesen ajánlkoznak; részint pedig azért, mert látni való volt, hogy az ellátás alatt álló fegyelmi keresetek a főbírói választásban nagy szerepet játszanak.

Egy orvosot dr. K. F. J. elbocsátottunk szolgálatából. Most tudtam meg, hogy nem is választott orvos; bűne: kihágások és engedetlenség.

Tárgyaltunk sok felsőbb leiratot és társbátósági átiratokat. Az apácákát és barátokat mi nem bántjuk, a papok jóvedelméihez sem érünk hivatast hozzá nyulni, de az előpataki birtokosság fűrdőszabályait a birtokossággal egyetértőleg megállapítottuk.

Három egész napi gyűlésezés után ma bevégeztük bizottmányi gyűlésünket s azután részt vettünk az iskolatanács ülésében, mely alkalommal meggyőződünk tanfelügyelőnk jelentéséből, hogy iskolágyűlkben elég tenni valónk van, de arról is, hogy tanfelügyelőnk talpraesett jóakarata s a nevelés ügyét előmozdítani képes fáradhatatlan hivatalnok.

Egy bizottmányi tag.

Muzeum-egyleti közgyűlés.

Pénztárnoki jelentés az 1870-dik évi április 28-án tartott rendes évi közgyűlésen.

(Folytatása és vége.)

***C.) Megjegyzendők a „pénztárállás-ra,” u. m.

1. Az 1869-dik év folyama alatt nevedekett az „alapítók” azon 105 o. é. frtot tévü urbéri kötvénnyel, melyet új alapító Smóczér Ignác úr adott be és továbbá azon 5 frttal, mely a Török Ferencz által beadott urbéri papir névén-

küldözésével kihirdette, melyben, mint már tudjuk, világosan kimondatott, hogy azon gyűlésen csupán a hódolati eskü letétele, az arra tartozó ünnepélyek megtartásával együtt fog eszközöltetni; egyszersmind később, mikor alkalmasabb idő s körülmények engedni fogják, más tárgyak végett is egy országgyűlésnek tartása kilátásba lón helyezze.

Még egy, az országgyűlés összehívását megelőző lényeges kir. intézkedés felől kell említést tenni, mely az egynevezett regalistákra, vagy királyi hivatalosokra vonatkozik. — Ezek a törvény s régi szokás értelmében a főbb nemesség tagjai közül, határozatlan számmal a fejedelm által nevezettek ki, vagy inkább egy regálissal az országgyűlésre meghívattak. Az osztrák korszakbeli, s a haza jogaira nézve sérelmes kormányrendszer folytán, az országgyűlés, melynek minden évben tartatni kellett volna, ritkán, s néha egyáltalán megszűnt, és időközben hivatott össze; így péld. Mária Theresia korában 1761-ben volt a rendek utolsó gyűlése, kinek 1780. vége felé történt haláláig, s így közel 20 év alatt több országgyűlés nem volt.

Íly körülmények között a kir. hivatalosok száma természetesen nagy mértékben lecsökkent. Egy 1755-ben mártius 8-án kelt kir. rendeletben a gubernator és országos elnök azon joggal ruházottván fel, hogy szükség esetében s ha a közszolgálat érdeke kíváná, arra képes regalistákat ajánlhasanak, — az országgyűlésnek 1781-ben összehívása alkalmából b. Bruckenthal Sámuel gubernator és gr. Bethlen Miklós országos elnök a mondtott év április 14-én a császárhoz intézett fölterjesztésükben megbízásukat teljesítették. Ahoz három kimutatást csatoltak. Az első az 1761-beli részint előléptetett 13, részint meghalt 35 magúas és nemes névsorát, a második a még életben lévő 14 regalistát tartalmazta, kikhez járult még regálissal meghívandó két főúr özvegye, mint szintén a károlyi fehérvári káptalan és a kolozsmonostori convent; végre a harmadik az akkor ajánlott mindössze 109 új regalista jegyzékét volt.

Az udv. kancellária e fölterjesztést a kinevezendő regalisták ügyében április 25-én tartott üléséből maga részéről pártolva, a császárhoz felküldötte, ki azt jóváhagyta, s így az ajánlott egyéneket regalistáknak kinevezte, mely legfelsőbb intézkedés az udv. kancellária május 2-án a guberniumot a teljesítendő teljesítésre, jelesen az illetőknek szokott módon az országgyűlésre meghívása végett értesítette.

téke szerint a 100 forintban tett alapítványi összegeken felül van. Ezek szerint az alapítványi 110 forinttal nevezkedett.

2. A C.) főrovat 6 dik tétele alatt láthatólag, a „magán kötvényekben“ lévő „alapítványi tőkék“ összege, igaz, hogy 25,739 frt 51 krt teszen; mivel azonban már a múlt évi közgyűlés előtt ki-mondatott volt, hogy különböző csapások és körül-mények miatt 8,519 forint 51 krt jövedelmi alapul venni nem lehet; ez okból a

D.) Valóságos „alapítvány“ áll:

1. Közhitel papirokban együtt véve: 64 ezer 287 frt 50 kr.

2. Kikölcsönzött tőkékben: 113,840 frt.

3. Magán kötvényekbeni alapítványban: 17 ezer 220 frt.

A valóságos „alapítvány“ főösszege: 195 ezer 347 frt 50 kr.

E.) A főpénztár tartozása, u. m.

Miután a „természettudományi díjalap“ már véglegesen külön szakasztatott; az említett alap-nak tulajdonát tevő régebbi 600 frt magyar földbi-tel papirnak, a szelvény kamataja pedig két évről a főpénztárban van; ezen két évről tartozik a fő-pénztár 66 frral.

F.) A főpénztár bevérendője:

a.) Kikölcsönzött tőkék kamataiból a múlt-ról: 2,679 frt.

b.) Magán alapítványok hátralék kamataiból: 6,405 frt 59 kr.

c.) Az 1861-től számított hátralék részvény-díjból: 15,485 frt.

d.) A második üreségnek előlegezett ösz-szeg: 100 frt.

A bevérendők főösszege: 24,669 frt 59 kr.

II. A muzeumi pénztárnak II dik főosztálya a „természettudományi díjalap.“

A.) Az 1868-dik évről 1869-re áthozatott:

1. Magyar földhitel papirban 600 frt.

2. Kézpénz illetéke, a kisegítőben és a fő-pénztárban, együtt véve: 159 frt 72 kr.

Az 1869-re átjött főösszeg: 759 frt 72 kr.

B.) Az 1869. folyama alatt gyűlt, u. m.

a.) A főpénztár által ezen alap számára adott 400 frt kézpénzből vásároltatott magyar földhitel-papir 400 frt.

b.) Az a) tétel alatti 400 frt kézpénzből a földhitelpapirok vásárlása után felül maradt készlet kamatozás végett „kisegítőbe“ tételt: 32 frt 20 kr.

c.) A kisegítőbeni összegnek 1869-re eső ka-matja 7 frt 55 kr.

d.) A főpénztártól 1869-re várandó kamat: 33 forint.

C.) Az 1869-ben gyűlt összegei 472 frt 75 kr. Ezek szerint az 1869. végén van a termé-szettudományi díjalapnak:

1. Magyar földhitelpapirban (májusi szelvény-nyel) 1000 frtja.

2. A kisegítőbeni könyvben kamatozásra 166 forint 47 kr.

3. A főpénztártól kapandó „szelvény-kamat“ 66 forint.

Tehát: 1869. végén összes vagyona: 1,232 forint 47 kr.

Ezen természettud. díjalapnak az a rendel-tetése, hogy ezután kamatai időnként kitűzendő természettudományi pályamunkák jutalmán szol-gálgjanak.

III. A muzeumi pénztárnak III-ik főosztálya az „aranyalap“, melyben az 1868 dik évről 1869-re áthozatott:

1. Kikölcsönre adott aranypénz (5 kötvényben) 550 darab arany.

2. Készletben, természetben: 6 db arany.

3. Bevérendő hátralék kamatb.: 24 db ar.

Összesen: 580 db arany.

Az 1869. folyama alatt gyűlt kamat fizetés útján: 36 db arany.

Az 1869. év végén az „aranyalap“nak van:

1. Kikölcsön adva aranypénz (kötvényb.) 550 darab arany.

2. Készletben arany. természetben 42 db ar.

3. Bevérendő kamathátralékából 18 db arany.

Az 1869. végén az „aranyalap“ vagyona: 610 darab arany.

Ime tisztelt közgyűlés! külön-külön van elő-sorolva az egyleti pénztár mindhárom osztályának 1869. végéni állása.

Mint hogy azonban ezen folyó 1870 dik év elejétől mai napig bevételek és kiadások is történtek: az egyleti pénztárnak mai napon állására nézve tájékoztatom a követke-zőket, u. m.

1.) Az 1869-ről ezen 1870-dik évre átjött:

Közhitel papirok mennyisége nevezkedett urb. papirbeli 210 frtot tevő „két alapítvány“ befizetése által. Mint hogy pedig az egyik „alapítványi ösz-szeg“ helyett egy „magán kötvény“ kiadatott, — a magány kötvényekbeni alapítványok összege ke-vesbedett 100 frral.

A kézpénzbéli „bevételek“ a múlt évről átho-zott mennyiséggel együtt mai napig teszen ösze-sen: 7,571 frt 20¹/₂ kr.

A kézpénzbéli kiadás rendszeres fizetésekre és utalványokra: 5,394 frt 96¹/₂ kr.

Tehát a mai nap van a pénztárban:

a.) Banko pénzben: 2,153 frt — kr

b.) Ezüst egy frtosban 21 frt — kr

c.) Apró pénzben 2 frt 23¹/₂ kr.

Összesen: 2,176 frt 23¹/₂ kr.

II. Az „aranyalap“ folyó év elejétől mai na-pig nevezkedett, még pedig:

1. Hátralék-kamatokból bejött 21 db arany.

2. A „főpénztár“ adott ezen „alap“ nevelé-sére: 50 db aranyat.

S e szerint nevezkedett: 71 db aranyval.

S minthogy a múlt évről készlet 42 darab arany volt. Tehát a mai napon van:

aa.) Természetben: aranypénz: 113 db ar.

bb.) Kikölcsön kiadva kötvényre: 550 db ar.

III. A természethist. alaphoz semmi változás nem történt, vagyoni összege az, a mi volt az év elején: t. i. 1000 frt földhitelpapirban; 166 frt 47 kr. a kisegítőben és 66 frt a főpénztárban.

Ezzel bezárom jelentésemet. Nem tehetem azonban, hogy pár szóval kifejezést ne adjak azon fájdalomnak, hogy míg az első 10 éves szakra 900-at meghaladó részvényese volt muzeumunknak, jelen 1870-ik évvel kezdődő 5 éves új szakra még eddig Kolozsvárról csak is 26¹/₂ részvényes nyilatkozott. Hiszem, hogy a vidéki tisztelt gyűjtő uraknál többen jelentkeztek, kikről csak később fogunk tudomást venni. De, hogy a szinte 25,000 lakossal bíró Kolozsvár városában; a tudomány, tehetség és értelmiség ezen főpontjában még eddig ily kevesen nyilatkoztak, annak okát abban találom, hogy a kolozsváriak vártak e közgyűlésre és az előre hirben nagyon elterjedt „országos segély“ eredményére. A kilitásba volt országos segélyben muzeumunk nem részesülhetett! Most tehát már itt az idő és alkalom, hogy mind Kolozsvár városá-nak lelkes tagjai, mind hazánk távol lakó pártfo-gói megmutassák azt, hogy egy közhasznú szép intézetet — részvételihiány miatt — elerőtlenedni nem engednek; sőt felvirágzására minden befolyásu-kat felhasználják.

Kolozsvárt, április 28-án, 1870.

Bányai Vitális m. k.

muz.-egyl. pénztárnok.

UJDONSÁGOK.

(—) Gr. Péchy Manó köztisztviselőben álló ki-rályi biztosunk pár havi szabadsággal, egyelőre Pestre, ma elutazott.

(—) Az ev. ref. főtanoda ifjúsága által mult szombatn a monostori erdőn megtartott majalis nagyon kedélyes és népes volt. Táncz- és zenének csak a késő est vetett véget, midőn a fiatalság és nők diszes serege fátylak s víg zene kíséretében hazatért. Az iskolai zenekar, Horváth Gyula ügyes karnagyuk vezetésével alatt derekasan működött, s mindvégig nem fogyott ki a jól betanult indulók-ból. A vigalomban gr. Péchy Manó kir. biztos ó nagyméltósága is részt vett; megérkeztek a fiatalság nemzeti lobogókkal ment eleibe zenével és lelkes üdvözlésekkel fogadta.

(—) A helybeli jogakademia ifjúsága is ren-dezend májális, még pedig a sétatéri nyári szin-kben, melyet a bérlő néhány nap alatt ugy elké-sített, hogy tánczolni is lehet benne. E hely nagyon alkalmas az ilyes tavaszi mulatságokra és helyesen járnak el, a kik ezt választják mulató helyül, hol a vendégekre minden tekintetben na-gyobb kényelem vár, míg másfelől senki sincs ki-téve a szekerem feldúlás veszélyének, mint például a monostori erdőhöz, törökúdváson kivezető uton.

Aztán a kinek nincsen szekere, marhája, az apos-tolok lován is könnyen oda juthat; a ki pedig om-nibuszra kerül, nem félhet, hogy pénze ért utfélen hagyják, mint a szombati májálison történt.

(—) A múlt héten szándékos gyújtás követ-keztében tűz ütött ki Zatlér Sándor telkén a kül-középutczában; azonban szerencsére korán észre-vették és elolták, mielőtt nagyobb kár történt volna. A gonosztevő ellon nyomozat foly.

(—) Az itt állomásozr Niederlande ezred ze-nekara Beszterczére ment, honnan, hir szerint, csak két hó múlva tér vissza városunkba.

(—) Előismeréssel említettük meg lapunk mult számában, hogy sétatérünket néhány izletes új pad-dal látták el. Azonban legyen szabad figyelme-ztetni az illetőket, hogy az új padok közül nem egy már is meghasadozott, ha tehát még több ilyen lenne megrendelve, a nyers fából dolgozó mestert jó lesz előre szolidabb munkára utasítani, vagy a megrendelőket tőle megvonnai.

— Nyilvános köszönet a kolozsvári nemzeti színház igazgatója t. Fehérvári Antal urnak. Te-kintetes színházi igazgató ur! Midőn az ön által felkérésünk folytán f. hó 20-án Székelyné sirem-lékére rendezett szini előadás (Moliere) eredménye, a 15 frt 20 kr átvételéről ezzel megnyugtattuk, s annak a helybeli takarékpénztárnál történt elbe-lyezése felől tudósítjuk: egyszersmind a néhai szinművésznő emléke iránti tiszteletből hálás kö-szönetet mondunk önnek áldozatkészségeért, mely-lyel ez ügyet felkarolta. Elismeréssel mondunk kö-szönetet továbbá ön derék szinművészarszáinak, kik a kevés számú közönség előtt is lelkes játékkal mutatták meg méltó megemlékezéseket, „mindnyá-juknak édes anyja“ (mint egykor egy szinész mondá), a magyar szinművészet ezen egyik jeles úttörője érdemei iránt. Adjon Isten önöknek ne-mes tettükért életükben a néhaihoz hasonló elismerést, haláluk után a közönség szívében hosszabb életet, több emlékeztet. A Székelyné siremleke ügyében kiküldött bizottság.

(—) A kolozsvári kiegészítő pénztár-egylet f. 1870. május 29-kén d. u. 4 órakor (a városi re-

doute termében) tartja meg közgyűlést, melyre, az alapszabályok 37-dik §. értelmében, az egylet minden részvényes tagját ezennel megbírja Ko-lozsvárt, május 10-kén, 1870 az igazgató vá-lasztmány.

(—) A bárgyuk non plus ultrája. Nemrég Zsuk közegéből hoztak ide egy, mintegy 40 éves pórnőt, kit a mezőn fogtak föl, hol több idő óta étlen, szomjan kóborolt, s kinek sem neve, sem születé-s-helye nem tudatik, még azt sem sejtik, mely vi-dékről származhatott Zsukra. E szerencsétlen na-pok óta összezsugorodva fekszik meztelenül, mint eb, egy szalmazsákou (mert ruhát nem tűr magán), nem szól senkibe, s ha kérdezik hallgat, mint a néma, helyéből soha fel nem kél, mintha nyomor-ék volna, hanem az elejébe tett ételt jó étvágy-gal fogyasztja el, nem úgy eszik azonban mint ember, hanem mint vadállat, szájával nyúl az étel után, kezét csak akkor használja, mikor valamit aprózni kell, mely esetben éles körmet bírja se-gítségül. Az orvosok nyilatkozata szerint igen jó egészsége van. Jó volna, ha az illető hatóság gon-doskodnék, hogy e nyomorult valamely közinté-zetbe szállíttatnék.

(—) A katonák szolgálaton kívüli fegyver-viselését, mely ellen a lapok annyiszor felszólaltak, valószínűleg meg fogják szüntetni, ezt már több törvényhatóság sürgette ismételve.

(—) Közsételepeket fedeztek fel közelebből Gömörmegye alsó vidékén.

(—) A szombathelyi nők jótékonyági egyle-tet alakítottak.

(—) Borzasztó szerencsétlenség. A történeti nevezetességtől Rákócziak és Ráthoriak csesdi vár-romján csak most emelt új református templom május 8-kán, vasárnap délelőn, midőn mintegy 5—600 ember volt benne isteni tiszteleten, tornyostól együtt összeomlott. Szerencsére a templomnak csan-pán homlokzata szakadt ki a toronnyal együtt, s a torony nem befel a templomra, hanem kifelé dült. Három szerencsétlen öreg asszonyt, kik a to-rony alatt ültek, összezuzott. Megfoghatlan, hogy a veszély percében három gyermek tilt a 24 öl ma-gas torony ablakában, egyikök érezvén a roskadást, azonnal futni kezdett le a lépcsőkhöz, de a lezu-hanó kövek ide temették, míg az ablakban maradt más kettő ugy hullott a kőhalmaz fölébe, hogy még csak egyetlen karczolat sem kapott. E templomot 1865 ben kezdték építeni s több mint 30,000 fo-rintha került.

(—) Reményi Ede f. hó 14-kén Kecskeméten adott hangversenyt, szép számú közönség jelenlété-ben, s annak nagy tetszése közt. Innen Reményi pár nap múlva elindult, hogy megkezdte vidéki körútját folytassa.

(—) Furcsa történet. Pécsen a mult napok-ban egy öreg asszony, mint mondják 103 éves, végelgyengülésben annyira elalélt, hogy többé semmi életjelt sem adott. A háziak asztalost hívtak, s midőn ez mértéket vett a koporsóra, az öreg asz-sony hirtelen fölemelkedett halottaiából. Maig is él és egészségebb mint tetszhalála előtt volt, de a mértéket vevő egészséges asztalos ijedtében any nyira megbetegedett, hogy most is fekszik.

— Két jó nevű fiatal ügyvéd nyitott legkö-zelebb városunkban irodát. Egyik Kövári Mihály (gr. Bethlen Pálné-féle ház, a tanács-káz mellett), másik Ferenczy Miklós, néhai Groisz Nándor ügyvédi irodájának utóbbi időkbéli vezetője.

— Sz. 212. eln. 1870. Tordamegye állandó képviselő bizottmányának következő évnegyedes gyűlése, határidejétől jövő június hó 14-kének dél-előtti 10 óráját tüztem ki Szász Régen városában megtartandólag. Tárgyai lesznek: törvények kihir-detése, leiratok, rendeletek, szomszéd hatóságok átiratainak tárgyalása, s keblbi ügyek elintézése, mely közgyűlésre mindazon bizottmányi tagokat, kik Tordamegye területén kívül laknak, ezennel tisztelettel meghívok. Torda, május 20-án 1870. B. Kemény György főispán.

□ Az Erdélyi Gazda tudósítása szerint, a mult évtől a jelen folyó évi április 27-én tartott közgyű-lésig követező, részint alapító, részint részvényes tagok léptek az erdélyi gazdasági-egyesület tagjai sorába, u. m. Horváth Kálmán, Paget János, b. Bornemisza Tivadar, Timár Károly, Kodolányi An-tal, Filep Sámuel, Szentjánosi Ferencz, Szentgyör-gyi Lajos, Szotyorai Nagy Sándor, b. Bánffy Ádám, b. Bánffy Jenő, legifj. gr. Bethlen János, b. Jósika Leo, b. Jósika Sámuel, ifj. gr. Teleky Sámuel, gr. Wass Jenő, b. Wesselényi Béla, b. Wesselényi Mik-lós, dr. Páll József, Szentváryi Ferencz és Sze-nkovich Márton. Mely körülmény méltán a gazda-sági érdekek helyes felismerése, és dicsérendő mé-ltánylásoként kezd tanuskodni. Adja az ég, hogy a jövő közgyűlésig még négyszer vagy ötször na-gyobb legyen e szám.

— Honvéd-iskola. Miután a honvéd-cadre k kiegészítéséhez még körülbelül 2000 tisztre van szükség, kiknek nagyobb részének már a jövő év-ben kell kinevezetnie, annál fogva az általános véd-kötelezettség törvénynyé váltta óta létező, és foly-tonosan dicséretes közelműködés részvétel „ka-tonai tanfolyam“ igazgatója Himerle Ferencz ur a nagyméltóságu m. kir. honvédelmi ministe-rum engedélyével egy, honvéd tisztek kikép-zésére irányuló külön tanfolyamot szer-vezett. A hadtudományi kiképzés, mely itt a fent-említett minisztériumtól kiszabott feltételek értel-

mében, teljes terjedelmében fog nyújtatni, a honi viszonyokhoz gyakorlatilag lesz illesztve. Ezen tan-folyam, melyre a beiratások már folynak, folyó év június 10-én fog megnyitást. A vizsgák a (Deák ferencz utca 10 sz. a.) tanhelyiségekben az illető királyi katonai bizottság előtt november végével leendnek, mire aztán a sikeresen végzették a sza-badságosok állományába tartozó honvéd tiszteknek fognak kinevezetnie.

(—) Egy fiatal gyereket fogtak el Debreczen-ben, ki még alig hagyta el a gyermekkort s már is különféle álnevek alatt járta be Bihart, Szatmárt Ungot és más megyéket s mintegy 1,300 forintnyi összege rugó családokat követtek el.

— Küküllő-megye Bün községében a vizár 120 házat mosott el. Eddigél az iszapból 230 az az: kétszáz harmincz hullát ástak ki. Küküllőme-gye azon része a hullák kutatásában kifáradván, hivatalosan kért segélyt Udvarhelyszékről, mi azonnal megadott. A vizbefut emberek számát hozzávetőlegesen mintegy négyszáznolcvanra te-hetni. Azon kívül is óriási kár.

— Nyilvános köszönet. A sepsi-sz.-györgyi református tanoda tanítóikara bodoki ref. lelkész tiszteletes Zajzon Farkas úr vezérlete mellett ez évi április 10-kén, a sepsi-szentgyörgyi városbáz disztérmben, a tervben levő új tanház építési pénzalapjának gyarapítására zongora-, ének- és szavalati hangversenyt tartván, alólirt tanodai elő-ljáróság kedves tartozásának ismeri e jótékonykezé-lőadás beszámolt eredményét egész tisztelettel a következőben nyilvánosságra hozni: Az összes bevétel volt 280 frt 20 kr, összes kiadás 29 frt 75 kr. E szerint a kitűzött célra átadott tiszta jü-vedelem 250 frt 45 kr. Mely összegben a belepti-dijakon kívül részint felülfizetés, részint önkéntes küldemény gyanánt még e következő kezgyadomá-nyok foglaltatnak: mélt. Székely Gergely király-bíró úrtól 6 frt, m. Vajna Tamás törvényszéki el-nök úrtól 5 frt, m. Réthy Lajos tanfelügyelő úrtól 2 frt, m. Zathureczki Ferenczné, m. Vajna Dé-nezsné és m. Kis Dénezsné urnóktól 1—1 forint. tisztelet. Nagy Sándor lelkész úrtól 1 frt, m. Sándor Albert úrtól 60 kr, m. Tompa Vincze, ügyvéd Nagy Károly és lelkész Révay Lajos uraktól 50—50 kr. A városi tks. tanácsától a disztérmb vissza-készített használati díja 3 frt. Midőn a tanodai előljáróság a jelzett estély ily meglepő anyagi eredményeért a résztvevő tisztelt közönségnek a segélyzett tanoda nevében legszívesebben köszöne-tét kifejezni szerencsés, hajlandó egyszersmind e vidék kitűnő értelmiségének ez alkalommal tapasztalt nagyszámu megjelenéséből azon örvendetes kö-vetkeztetést vonni, hogy a háromszéki székelység-nek szönyegen forgó új tanház építési törekvése minden jó hazafi s lelkes honleány legelőnlébb érdekeltséggel s annak idejében kellő gyámolítá-sával is találkozik. Hasonlóan mély köszönetet nyil-vánit a tanodai előljáróság a hangverseny érdeké-ben közreműködött összes személyzetnek is, és pe-dig a tanodai múltékkar tagjain kívül névszerint: mlténekezőt tisz. Zajzon Farkas urnak, továbbá Elekes Endre, Solymosi Lajos, Nagy Kálmán mlté-kedvű uraknak; valamint e város díszes hölgy-koszorújából: m. Loiskandl tanácsosné, Bogdán Andrásné, Gúdrí Ferenczné, Potoszki Józsefné, Solymosi Lajosné, Hanrik Anna, Kósa Julcsa, Ba-logh Ilona és Balogh Irma ö nagyságaiknak, mint a kiknek köszönhető a kedvező anyagi eredmény mellett azon szer erkölcsi siker és megtisztelt el-ismerés is, mely a javalmazott ifju tanintézetnek sokáig legkellemesebb emlékei közé fog tartozni. Sepszi-Szent Györgyön, május 10-kén, 1870. A ta-nodai előljáróság megbízásából Vajna Sándor, igaz-gató tanár.

Színház, művészet. (—) Színházunk ked-velt tagja, Kovács Gyula, jutalomjátékára teg-napelőtt színr került nálunk először ifj. Dumás Sándor „Szent Bertalan éjé“ című 5 felvo-násos drámája. A színház zutófolva volt, hanem, ugy hisszük, nem e darab mysticus czime s a szinlapon erősen érő verszag, hanem a jutalmazott kedvelt egyénisége miatt, kit a közönség a szó szoros értelmében szűnni nem akaró tapsviharral fogadott. Egy megérdemelt borostyánkorszor is esett lábai elé. Az egész darab nem egyéb, mint zajosan rohanó események — sokhelyt megsza-kasztott — láncolata, melyből hiányzik az egyón-tettség és nem egy helyen a lélektani indoklás. Inkább romantikus, mint drámai hatásra törekedett szerzője, inkább a lázas események, mint a szen-vedélyek kiűzterére vezeti a néző figyelmét, melyet legjobban megragad a szerző magas, tulfeszí-tett fantaziája. Kovács Gyula (IX. Károly) jelen-téktelen szerepében is feltűnt, s Priellelvel együtt (Henrich) kihívásban részesültek.

KÜLFÖLD.

Páris, május 19. A miniszter-tanács azt ha-tározta, hogy a már jóváhagyott plebiscitum min-den feltűnőbb ünneplésséggel nélkül proklamáltassék.

Párisban és vele egész Franciaországban végre minden kétely teljesen el van oszlata a „Journal Officiel“-nek általunk már jelezett czik-ke által, melyben az új miniszterek kinevezése s néhány minisztérium változott szervezete tudni

adatik. Még a kinevezése meglepetéssel fogadtott ugyan, de azért az új miniszterek, a Rouher-párt kivételével, általában örömmel üdvözölték, mert bennük mindenki az eddigi bizonytalanság végét véli megpillantani.

A „France” visszatérve több francia lapnak a feletti vitakozására, vajjon a plebiszcitumnál az értelmiség többsége az igennel vagy nemmel szavazók közt található-e, kijelenti, hogy az értelmiség az igennel szavazók közt volt többségben található; mert az ellenvéleményű lapok azon érve, hogy a nagyobb városok nemmel szavaztak, nem egészen helyes és nem is bizonyít semmit a dolog mellett. A városok közt például ott találhatni

Orleanst, Reimst, Troyest, Malhousst, Strassbourgot, Versaillesst, Amienst, Rennest, Bayonnet, Poirierst, Roubaixst, Tourcoingot, le Havret, melyek mind a nagyobb városok közé számítandók. De vegyük magát Párist, miként állt itt az igennel és nemmel szavazók aránya az értelmiséget tekintve? Párisban a 2-dik kerületben 21,446 igennel és 14,378 nemmel szavazó volt. E kerülethez tartoznak a Louvre, Saint Germain l'Auxerrois, a Palais Royal, a place Vendome, a Champs-Elysées, a Madeleine és Roule külvárosok. Ezeket pedig bizonyára nem lehet a butaság székhelyeivel tekinteni.

London, máj. 18. Az alsóház tegnapi ülésében Otway egy interpellációra következőket mond:

A brit kormány a rabló ügyben kimerítő vizsgálatot kívánt, s így a földközi tengeri hajóraj a Pyraeusban szükségtelen, főleg mintán annak jelenléte a kényszerítés színezetével bírna.

Madrid, máj. 17. A minisztertanács elhatározta, hogy az ideiglenes állapottal felhagy, és az esetre, ha lehetetlen lesz trónjelöltet találni, a regens attributumokkal lésszen felruházandó.

Gabona ár Kolozsvárt május 19-n 1870.

(Alsó a. mérő, középár.)
Tisztabúza 4 frt 98 kr. Elegybúza 3 frt 20 kr. Rozs 2 frt 46 kr. Árpa — frt — kr. Zab 2 frt 20 kr. Törökbuza 2 frt 42 kr. Pityóka 1 frt 20 kr. Marhabús fontja belváros 21, külvárosban 21 kr.

Távirati tudósítás a bécsi borszéről.

Május 20-n: 5% Metaliques 100 frt 60.25.
5% Nemzeti kölcsön 100 frt 69.80. Kamat 60.25.
1860. Kölcsön 96.10. Bankrészvény 721. Hitelezési részvény 200 frt 255.20. London 10 ft st. 100 frt. 23 1/4 kr 123.75. Ezüst 121.50. Cs. királyi arany 5.85 1/10. Napoleon 20 fran. 9.87.
Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79.50. Temesi 79.25. Erdélyi 75.50. Horv.-Slavon 83.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

HIVATALOS.

Sz. 3334-1870.

(235)

(1-3)

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város törvényszéke részéről közhírré tétetik, miszerint **Bokros Elek** a m.-vásárhelyi kir. ítélő táblától nyert s ide bemutatott folyó évi február 3-án, 924. sz. a. kelt oklevél szerint az ügyvédi vizsgát kiállván s a szabályszerű ügyvédi esküt letévén, **ügyvédi jogosultsággal ruházott fel**, s ennek alapján ide tett jelentése szerint folyó hó 9-én, itt Kolozsvárt a főtéren 162 házszám alatt a gróf Gyulai féle ház emeleten ügyvédi irodát nyitott.

Sz. kir. Kolozsvár város törvényszékének 1870. május hó 14-én tartott üléséből. **ELEKES ANDRÁS** jegyző.

3221. 1870.

(228)

(3-3)

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város törvényszéke részéről ezennel közhírré tétetik: miszerint **Bányai Vitális** és **Tamási János** urak, mint a néhai Ujfalvi Sándor hagyatékának gondnokai és végrendeletének végrehajtói által 3221. 1870 szám alatt beadott kérvény folytán a jelzett hagyatékhoz tartozó — ezen sz. kir. város kül-monostor tizedében

180 számmal jelölt házastelek és kert

önkéntes elárvereztetése a mai napról, a jelen szám alatt kelt végzés rendjén elrendeltetett, s annak **1870 május 30-dik napján d. e. 9 órakor**, a helyszínén eszközözendő fogatosításra végett fog. gyak. Benel Ferencz aa. küldetett ki.

Miről, venni szándékozik azon hozzáadással értesítettnek: hogy a **kikiáltási ár**: o. é. 12,000 forint, melyen alól, ígéret nem fogadtatik el; továbbá a bánatpénz o. é. 600 forintban állapított meg, mely összeg, a kiküldött kezeihez fizetendő és mely a vételárnak, a leverés után azonnal lefizetendő **egy harmadrésze**be beszámítatik, a hátralékból 2/3 rész azonban 1870 augusztus hó 1-5 napjáig lesz befizetendő; késedelem esetében, az árverés a késedelmeskedő fizető kárára, vagy előnyére újabban el fogván rendeltetni. Végre megjegyeztetik: hogy önkényesen árvereztető urak fenntartották magoknak az árverés jóváhagyását.

A feltételek többi ága, az árverési határnapon a hely színén, azt megelőzőleg pedig a kebli levéltárban megtekinthetők.

Kelt Kolozsvár szab. kir. város törvényszékének 1870-ik évi május hó 7-kén tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

3832 / 362.

(234)

(1-3)

Hirdetés.

A „Magyar kölcsönös biztosító bank”

szerecsényének tartja ezennel közhírré tenni, hogy ingó és ingatlan vagyonokban **tűz- vagy jég által okozható károk**

elleni biztosítás által az alapszabályok értelmében ezen kölcsönös intézetbezi járulatast a mai napon megindította, minél fogva ezen intézetbezi csatlakozásra a tisztelt közönség annyival is inkább felkérjük, a mennyiben itt mindnyájan, egy mindenkiért s mindenki egyért kölcsönösen jót áll. Ennélfogva a közpénztárba minden biztosító csak annyival járuland, mennyit az elküldhetetlen kiadások és netaláni káresetek fedezése megkíván; minden ezen intézetnél elérhető előny tehát az összes biztosított tagok javára esik s aránylag köztük oszlik fel.

Bővebb felvilágosítást az igazgatóság Pesten Józseftér 7-dik szám alatt (Mocsonyi ház földszalai rész) valamint egész Magyarország és hozzá kapcsolt tartományokban a fő és vidéki ügyvivősekkel teljes készséggel nyújtandnak, a hol is ezen intézetbezi csatlakozás egyelőre

akár tűz- akár jégkármertési ágára nézve

eszközölhető.

Kelt Pesten, 1870 évi május hó 8-án.

Az igazgató választmány nevében:

Tisza László,
elnök.

Kulisseky János,
vezér igazgató.

Ékszer áruk!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a n. érd. t. ez. közönséget, hogy ékszerkereskedésemet a legdivatosabb arany-, ezüst czikkkel, a legdiszesebb brilláns, gyémánt- és egyéb nemeskő-ékszerrel ellátam, minek következtében szolgáltatott **igen olcsó árban és jótállás mellett** ezennel felajánlom.

Együttal bátorodom tudatni, hogy Egyiptomból kapott megbízás folytán **mindennemű ékszert, gyémántot, brillánsot és jéfele gyöngyöt** akkora árban vásárlók, a mekkorát az osztrák-magyar birodalomban sehol sem fizetnek, mert az agiót is rászámítom.

Diszesen berendezett ékszerkereskedésem megtekintésére ezennel tiszteltetlül fölhívom a n. érd. t. ez. közönséget. Kolozsvárt, május hó 1870.

REICHBERG LÖRINCZ, ékszerárus.

Főtér. mltsgos báró Wesselényi Ferencz házában.

(207)

Bélyegmentes.

22/5

(11-*)

Vasutsin-szállítás.

A magyar kir. keleti vaspálya-társaság ezennel köztudomásra juttatja a vaspályasínek szállítását

Alvincztől N.-Szebenig és Medgyesig

következő feltételek mellett: egy-egy mázsáért fizet

ALVINCZTOL NAGY-SZEBENIG

60 krajczárt,

ALVINCZTÓL MEDGYESIG 1 forintot.

Egy-egy vassin körülbelül 4 1/2 mázsányi. Egy pár vontató marhával 4—6 sint lehet szállítani.

Eszerint egy szállítmánynyal Alvincztől Nagy-Szebenig a szekeres **10 ft. 80 kr. — 16 ft. 20 kr., — Alvincztől Medgyesig 18—27 frtot** kereshet.

Az alvinczi pályaudvar-raktárban terüs szekérrel jelentkező mindenik szekeres a szállítandó sineket egy szállítási jegy kíséretében átvevén, a rendeltetési lerakó illetőleg átadási helyen (N.-Szebenben, Medgyesén) a sinek és szállítási jegy átadása alkalmával naponként reggeli 6 órától estvéli 6 óráig a szállítás árát **készpénzben** kikapja.

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

levél általi uton gyógyít a nehezkör valódi orvosa **Dr. Killisch**
O. Berlinben, jelenleg Louisenstrasse № 45. Eddigél 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg. (97) 22/5 (26—156)

Gyógyászati jelentés Breszlauból.

Hoff János ur központi raktárának, Bécs, 11. Kärntnerring 11.

Breszlaub, 18 február 1870.

Az alvinczi pályaudvar-raktárban terüs szekérrel jelentkező mindenik szekeres a szállítandó sineket egy szállítási jegy kíséretében átvevén, a rendeltetési lerakó illetőleg átadási helyen (N.-Szebenben, Medgyesén) a sinek és szállítási jegy átadása alkalmával naponként reggeli 6 órától estvéli 6 óráig a szállítás árát készpénzben kikapja.

Itt következik még egy orvosi levél vége, a Hoff-féle maláta-egészségi csokoládé s mell-maláta-cukorkák gyógyhatására vonatkozólag. — Megődvé néztem a veszedelmes, engem gyöttrő köhögés mellett, melynek kibányása vérről volt vegyülve, a tüdőszélhűdés elébe, midőn önnek maláta-egészségi csokoládéját, naponta 2 csészt, mellmaláta-cukorkáit naponta 10 darabot, kezdtem használni, mire a köhögés naponta szelidebb és ritkább lön s erőm teljesen helyreállt.

Elgondolva a számtalan, már megjelent orvosi nyilatkozatra, valamint a több több mint háromszáz kórháztól kapott bizonyítványra a Hoff-féle maláta-készítmények gyógyhatását illetőleg, lehetetlen, hogy a közönségnél minden, netán még lehetőleg fennmaradt kétség azok valódisága és jósága ellen el ne enyészszék.

Óvás, hamisítás és utánzástól. Maláta-készítményeim minden ragjegyén e névnyomás látható:

Hoff János.

Kolozsvárt valódi minőségben csak **Karvázy Gyula, Segesvárt csak Teutsch J. B.** uraknál kaphatók.

Kolozsvárt **Stein J.** Pesten **Mach és Stein** könyvkereskedésében kapható:

Rendeletek tára.

1870-ki folyam, 1-ső és 2-ik füzet.

Igazságügy miniszteri rendelet a telekkönyvi rendtartásnak Erdélyre való kiterjesztése iránt 60 kr.

Törvényjavaslatok.

I. Az első folyamodási bíróságok rendezéséről. II. A bírósági végrehajtókról. III. A királyi ügyészség szervezéséről. IV. A békebírókról. V. Az államtisztviselők nyugdíjazásáról, valamint azok özvegyeinek és árváinak ellátásáról. VI. A köztörvényhatóságok rendezéséről. VII. A községek rendezéséről. Ára 1 frt.

LABOULAYE E.

Az Egyesült államok története.

I. korszak: a gyarmatok a forradalom előtt. I-ső füzet. Ára 1 frt.

BÁNHEGYI.

A felekezeti iskoláztatás veszélyei,

és közoktatási törvényünk hiányai nevelési, társadalmi és politikai szempontból. Ára 1 frt.

GARIBOLDI.

A SZERZETES URALMA, vagy

Róma a 19-dik században. 2 kötet. Ára 4 frt.

DEGRÉ A.

A kék vér.

Regény. Ára 1 frt 40 kr.

Haszonbéri hirdetés.

Szarvaskend helységében — Szamos-Ujvártól 2 1/2 az országúthoz 1 óra járányira — mintegy 460 hold szántó és kaszáló — 150 hold erdő legeltetési jog — egy száraz és egy vízi malom — arányosított korcsmai jog (mely áll évenként 200 napból) — 300 véka kész ugar — és keveréssel — jövő 1871-ik évi eláttott lakház és gazdasági köépületekkel — év április 24-iktől kezdve hat egymástutáni évre haszonbérbe kiadó. Előre értekezhetni iránta Szamos-Ujvártól 233 mérföldnyire, Moldován Emánuel és Simon testvéreknek.

(223) (3-3)
KRAMPL ANTAL

Kolozsvárt

(boltja monostor és sétaterutca szeglet, Deézi Ferencz ház.)
elkészít minden a

női szabó-mesterséghez

tartozó megrendeléseket, legpontosabban és leszállított árban. Üzletemet mint szabószat tanmódoromat újból is a közönség figyelmébe ajánlván maradok teljes tisztelettel

KRAMPL ANTAL.

(224)

(2-2)

Egy már jó hírben levő

életbiztosító-intézet nagyobb

kerületének **függönysége** betöltendő. Erre pályázni akarók a kik magukat erélyesen az életbiztosítási szakmának akarják szentelni s jó bizonyítványokat képesek felmutatni, **írásbeli** ajánlataikat szíveskedjenek tovább küldés végett **P. E. 982** alatt **Haasenstein és Vogler** hirdetési kiadó hivatalához Bécsben juttatni.

(227)

2-3

Pályázati hirdetés.

A Kolozsvár városában f. 1870. évi october 1. napján két osztálylyal megnyitandó polgári iskolához két tanári állomásra pályázat nyitattik. Ez állomások a következők:

1.) Nyelvtanári; teendője leendő, a magyar anyanyelvnek a m. kir. vallás és közoktatási nagyméltóságú miniszter ut által kiadott tantervszerinti tanítása. —

2.) Mennyeiségtanári; teendője leendő, a mennyiség és ezzel kapcsolatosan a mértani rajztanítása.

Kötelezettsége mindenik tanárnak hetenként 17 órai tanítás.

Mig azonban az intézet osztályai gyarapodással és a tanárok szaporodásával a szakszertisztán be lehet állítani, addig saját szakmájok mellett más tárgyakat is kötelesek tanítani; jelesen:

A nyelvtanár az első évet tanít magyar és német nyelvet, földrajtot és természetrajzot, hetenként összesen 17 órán.

A mennyiség tanár mennyiségtant, rajzot és természetrajzot hetenként 17 órán.

Ez állomások mindenikén az évi fizetés 1000 ezer o. é. forint, oly módon hogy az minden öt évi tacárkodás után 100 forinttal gyarapittatik, mig az 1500 forint maximumot eléri. Szállás vagy szállás pénz nem szatik.

A tanárok foglalkozása f. évi oct. 1-ső napján kezdődik, fizetések is attól kezdve jár.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy elméleti és gyakorlati kellő képességeiket tanúsító okmányokkal felszerelt folyamodásokat f. évi **július 1-ső napjáig** a városi iskolások elnökehez.

méltóságos Nagy Péter urhoz bérmentve küldjék be.

Kolozsvárt, május 12-én 1870.

A kolozsvári iskolázás rendeletéből **Kovácsi Antal,** h. jegyző.